

Kroniek van kunst&cultuur

Suikerklontjes

KUNST
Tlön Projects

'De dingen verdubbelen in Tlön; ook hebben ze de neiging te vervagen en hun bijzonderheden kwijt te raken wanneer de mensen deze vergeten. Klas-

siek is het voorbeeld van een drempel die bestond zolang een bedelaar hem placht te bezoeken en onzichtbaar werd bij diens dood. Soms hebben een paar vogels, een paard de bouwvallen van een amfitheater gered.' Dat zijn de laatste woorden uit het verhaal *Tlön, Uqbar, Orbis Tertius* dat Jorge Luis Borges schreef in 1940. Tlön is een wonderlijk oord. Er bestaat niet zoiets als een objectieve werkelijkheid, psychologie is er de leidende wetenschap. En de dingen die er toch zijn, gaan verloren zodra niemand meer aan ze denkt. Twee voormalig galeriehouders, Chris Bestebreurtje en Petra Kuipers, zagen in Tlön een analogie met een private kunstcollectie, en met de dingen die vergeten raken, de kunstwerken die daarin opgeslagen liggen. Het is de schaduwwereld van de kunst, waar kunstwerken verblijven die iemand voor zichzelf wilde hebben, maar daarmee voor anderen uit het zicht verdwenen.

Ze noemden hun nieuwe, non-profitorganisatie Tlön Projects, sloten een pact met een aantal internationale kunstverzamelaars en stelden uit hun depots een 'imaginaire' kunstcollectie samen van momenteel zo'n tweeduizend kunstwerken. Een vaste eigen plek heeft de Tlön-collectie niet, het is slechts een database, een die kan groeien en krimpen, net waar een laptop staat, totdat iemand een kunstwerk aanwijst, terug in herinnering roept, en uit een depot laat halen.

Voor de eerste tentoonstelling is Tlön Projects gevestigd aan de Toussaintkade in Den Haag en maakte curator en criticus Sam Steverlynek een selectie uit de collectie van werk van vijftien kunstenaars. Er zijn grote namen bij, onder wie Omer Fast, Christopher Knowles, Julien Crépieux en Amalia Pica, maar kunstwerken van hen die ik niet eerder zag. Ze zijn klein van stuk, talig en poëtisch. Een reeks torens van opeengestapelde suikerklontjes van Angela Detanico en Rafael Lain leest als een alfabet, het muurtje dat de torens vormen wordt een zin: *'pour un instant'*. Pavel Büchler verwijderde alle letters uit een typemachine behalve die van het woord *'silence'*, en de spatiebalk. Er staat een doosje op de grond met leren handschoenen van een overleden vrouw. Let wel, het zijn alleen de linkerhandschoenen die Jason Dodge hier neerzette, die de plek van de rechterhandschoenen in gedachte roepen.

De kunstwerken passen mooi bij het idee van vergeten en verdwijnen en weer verschijnen, maar maken de tentoonstelling als geheel ook wat suggestief. Alsof hun wankele bestaan vanzelfsprekend een schets moet zijn, alsof er ook geen poëzie kan schuilen in grote gebaren. Maar

het is pas het begin, en dat zegt ook de titel van de show, ontleend aan een film van Jean-Luc Godard en Anne-Marie Miéville: *'One Thing Plus Another Thing or One Thing Minus Another Thing. That's How Stories Begin.'*

Roos van der Lint

Act 1. *One Thing Plus Another Thing or One Thing Minus Another Thing. That's How Stories Begin, t/m 28 oktober bij Tlön Projects in Den Haag. Act 2 vanaf 4 november; tlonprojects.org*

